

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu **V. R.**, bývajúceho v L., zastúpeného JUDr. D. R., advokátom so sídlom v P., proti žalovanému **P. Š.**, bývajúcemu v P., o zaplatenie **20.781,91 € s príslušenstvom a zmluvnej pokuty**, vedenej na Okresnom súde Prešov pod sp. zn. 7 C 457/1999, o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Prešove zo 14. novembra 2012 sp. zn. 2 Co 55/2012, takto

r o z h o d o l :

Dovolanie **o d m i e t a .**

Žalovanému náhradu trov dovolacieho konania nepriznáva.

O d ô v o d n e n i e

Okresný súd Prešov rozsudkom z 23. marca 2010 č.k. 7 C 457/1999-341 zamietol žalobu, ktorou sa žalobca domáhal zaplatenia nájomného počas trvania zmluvného nájomného vzťahu za obdobie august 1995 až 6. december 1995 (§ 663 Občianskeho zákonníka), ako aj zmluvnej pokuty a úrokov z omeškania za oneskorenú úhradu tohto nájomného, a tiež zaplatenia nájomného po skončení zmluvného nájomného vzťahu (§ 723 ods. 1 Občianskeho zákonníka) a súvisiaceho poplatku z omeškania. Dospel k záveru, že oprávnený nárok žalobcu predstavuje nájomné vo výške 7.409,73 € so 17,6% úrokmi s omeškania ročne zo sumy 663,87 € od 1. júna 1996 do zaplatenia; avšak po započítaní pohľadávky žalovaného vo výške 19.375,60 € z titulu úrokov z omeškania nárok žalobcu k 3. februáru 2006 v celom rozsahu zanikol. Nárok na zmluvnú pokutu ani na poplatok z omeškania žalobcovi nevznikol vôbec. O trovách konania si vyhradil rozhodnúť po právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej (§ 151 ods. 3 O.s.p.).

Krajský súd v Prešove na odvolanie žalobcu rozsudkom zo 14. novembra 2012 sp. zn. 2 Co 55/2012 napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa v zmysle § 219 O.s.p. potvrdil. Poukázal na správnosť skutkových zistení a právnych záverov súdu prvého stupňa. Osobitne sa vyjadril k otázke zmluvnej pokuty a poplatku z omeškania, ako aj k započítaniu pohľadávky žalovaného. O trovách konania rozhodol podľa § 224 ods. 4 O.s.p.

Proti rozsudku odvolacieho súdu podal žalobca dovolanie, ktorého prípustnosť založil na § 241 ods. 2 písm. a/ O.s.p. v spojení s § 237 písm. f/ O.s.p. Namietal nedostatky v skutkových zisteniach a správnosť právnych záverov odvolacieho súdu, ako aj nedostatočné odôvodnenie jeho rozhodnutia podľa § 157 ods. 2 O.s.p. Uviedol, že odvolací súd sa nijako nevysporiadal s námietkami vznesenými v odvolaní, a napriek žiadosti žalobcu o „dopočutie žalovaného na vysvetlenie rozporov“ nenariadil na prejednanie odvolania pojednávajúce, čím porušil právo žalobcu na súdnu a inú právnu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“). Súdny nižších stupňov pochybili i pri posúdení započítania nároku žalovaného z titulu ním zloženej zábezpeky vo výške 13.277,56 € (pôvodne 400.000,- Sk), keď tento nárok uznali napriek tomu, že jeho oprávnenosť z vykonaného dokazovania nevyplývala; v tejto súvislosti žalobca poukázal na rozpory vo výpovediach žalovaného na pojednávaniach konaných 16. januára 1997 a 21. marca 2006. Nesprávny bol tiež postup súdov pri uznaní započítacej námietky žalovaného z titulu úrokov z omeškania za oneskorenú úhradu faktúr za stravné lístky vo výške 26.601,79 €, ako aj spôsob výpočtu zmluvnej pokuty. Konanie je preto postihnuté i vadami podľa § 241 ods. 2 písm. b/ a c/ O.s.p. Z týchto dôvodov žalobca navrhol, aby dovolací súd dovolaním napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu, ako aj rozhodnutie súdu prvého stupňa, zrušil, a vec vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

Žalovaný sa k dovolaniu nevyjadril.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.) po zistení, že dovolanie podal včas účastník konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.), zastúpený advokátom (§ 241 ods. 1 O.s.p.), bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods.1 O.s.p.) skúmal najskôr, či dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, ktoré možno týmto opravným prostriedkom napadnúť (§ 236 a nasl. O.s.p.).

Dovoláním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa (§ 236 ods. 1 O.s.p.).

V prejednávanej veci je dovolaním napadnutý rozsudok odvolacieho súdu. Podľa § 238 ods. 1 až 3 O.s.p. je dovolanie prípustné proti rozsudku odvolacieho súdu, ktorým bol zmenený rozsudok súdu prvého stupňa vo veci samej, proti rozsudku, v ktorom sa odvolací súd odchyľil od právneho názoru dovolacieho súdu vysloveného v tejto veci, a proti potvrdzujúcemu rozsudku odvolacieho súdu, vo výroku ktorého odvolací súd vyslovil, že dovolanie je prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu, alebo ak ide o potvrdenie rozsudku súdu prvého stupňa, ktorým súd prvého stupňa vo výroku vyslovil neplatnosť zmluvnej podmienky podľa § 153 ods. 3 a 4.

Žalobca dovolaním napadol rozsudok odvolacieho súdu, ktorý nevykazuje znaky žiadneho z uvedených rozsudkov. Z tohto dôvodu je zrejme, že dovolanie nie je v zmysle § 238 ods. 1 až 3 O.s.p. procesne prípustné.

Prípustnosť dovolania by v danom prípade prichádzala do úvahy len vtedy, ak by v konaní došlo k niektorej z procesných väd uvedených v § 237 O.s.p. Dovolací súd preto so zreteľom na § 242 ods. 1 O.s.p. skúmal, či prípustnosť dovolania nezakladá niektorá z nich. Podľa § 237 O.s.p. je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu (rozsudku i uzneseniu), ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania, c/ účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, f/ účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom, g/ rozhodoval vylúčený sudca alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát.

Treba uviesť, že z hľadiska § 237 O.s.p. sú právne významné len tie procesné nedostatky, ktoré vykazujú znaky procesných väd taxatívne vymenovaných v písmenách a/ až g/ tohto ustanovenia. Iné vady, i keby k nim v konaní došlo a prípadne aj mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, prípustnosť dovolania podľa tohto ustanovenia nezakladajú. Z hľadiska posúdenia existencie niektorej z procesných väd v zmysle § 237 O.s.p. ako dôvodu, ktorý zakladá prípustnosť dovolania proti rozhodnutiu odvolacieho súdu,

nie je pritom významný subjektívny názor účastníka, že v konaní došlo k takej vade, ale len jednoznačné, všetky pochybnosti vylučujúce zistenie, že konanie je skutočne postihnuté niektorou z vymenovaných vád.

Procesné vady konania v zmysle § 237 písm. a/ až e/ a g/ O.s.p. dovolateľ netvrdil a dovolací súd ich existenciu nezistil. Prípustnosť dovolania preto z týchto ustanovení nevyplýva.

Podľa názoru dovolateľa je konanie postihnuté vadou v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p. O túto procesnú vadu, spočívajúcu v odňatí možnosti konať pred súdom, ide vtedy, ak súd v priebehu konania neumožnil účastníkovi vykonať práva priznané mu Občianskym súdnym poriadkom za účelom ochrany jeho práv a právom chránených záujmov. Uvedená vada konania je dôsledkom porušenia práva účastníka súdneho konania na spravodlivý súdny proces.

Obsahom práva na spravodlivý súdny proces (čl. 46 ods. 1 ústavy) je umožniť každému bez akejkoľvek diskriminácie reálny prístup k súdu, pričom tomuto právu zodpovedá povinnosť súdu vo veci konať a rozhodnúť. Právo na spravodlivý súdny proces je naplnené tým, že všeobecné súdy zistia skutkový stav, a po výklade a použití relevantných právnych noriem rozhodnú tak, že ich skutkové a právne závery nie sú svojvoľné, neudržateľné alebo prijaté v zrejmom omyle konajúcich súdov, ktorý by poprel zmysel a podstatu práva na spravodlivý proces. Do práva na spravodlivý proces ale nepatrí právo účastníka konania, aby sa všeobecný súd stotožnil s jeho právnymi názormi, navrhovaním a hodnotením dôkazov (IV. ÚS 252/04), ani právo na to, aby bol účastník konania pred všeobecným súdom úspešný, teda aby sa rozhodlo v súlade s jeho požiadavkami (I. ÚS 50/04). Do obsahu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy nepatrí ani právo účastníka konania vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ním navrhnutých dôkazov súdom, prípadne sa dožadovať ním navrhnutého spôsobu hodnotenia dôkazov (II. ÚS 3/97, II. ÚS 251/03).

Porušenie práva na spravodlivý súdny proces dovolateľ v danom prípade vidí predovšetkým v nedostatkoch odôvodnenia rozhodnutia odvolacieho súdu (tzv. nepreskúmateľnosť). Nepreskúmateľnosť rozhodnutia však judikatúra Najvyššieho súdu Slovenskej republiky považuje za dôsledok a vonkajší prejav tzv. inej procesnej vady konania

v zmysle § 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p. (porovnaj R 111/1998). Aj Ústavný súd Slovenskej republiky v náleze z 30. januára 2013 sp. zn. III. ÚS 551/2012 konštatoval, že „sa väčšinovým názorom svojich senátov priklonil k tej judikatúre najvyššieho súdu, ktorá prijala záver, že nedostatok riadneho odôvodnenia rozsudku nezakladá vadu konania podľa § 237 písm. f/ O.s.p., ale len tzv. inú vadu konania podľa § 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p.“. Ani v iných právnych veciach, v ktorých dovolací súd zotrval na aktuálnosti judikátu R 111/1998, nebolo zo strany Ústavného súdu Slovenskej republiky konštatované porušenie ústavných práv (viď II. ÚS 110/2013, III. ÚS 148/2012, IV. ÚS 208/2012, IV. ÚS 161/2012, I. ÚS 275/2012, I. ÚS 35/2013, I. ÚS 33/2013 a II. ÚS 45/2014). Sama skutočnosť, že dovolaním napadnuté rozhodnutie je prípadne nepreskúmateľné (dovolací súd sa touto otázkou nezaoberal), nemôže založiť prípustnosť dovolania, lebo nejde o vadu v zmysle § 237 O.s.p.

Pokiaľ dovolateľ vníma porušenie svojho práva na spravodlivý súdny proces i v súvislosti s nenariadením pojednávania odvolacím súdom na účely doplnenia dokazovania, je potrebné poukázať na ustanovenia § 213 ods. 3 až 5 O.s.p., z ktorých vyplýva, že rozhodnutie o potrebe doplnenia či zopakovania dokazovania v odvolacom konaní závisí (pri splnení zákonných podmienok) výhradne od úvahy odvolacieho súdu. Výnimkou sú konania podľa § 120 ods. 2 O.s.p.; i táto sa však vzťahuje len na dôkazy, ktoré sú potrebné pre správne zistenie skutkového stavu, teda nie na dôkazy bezvýznamné, nadbytočné, či nespôsobilé preukázať tvrdené skutočnosti. Ak odvolací súd dospeje k záveru, že doplnenie či zopakovanie dokazovania v odvolacom konaní nie je potrebné, a pre nariadenie pojednávania nie sú splnené ani ďalšie zákonné predpoklady, pojednávanie nenariaďuje (§ 214 O.s.p.). V danom prípade preto uvedená námietka neobstojí.

Dovolanie je tiež odôvodnené vadou konania podľa § 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p. (tzv. iná vada konania), ktorú dovolateľ bližšie nešpecifikoval, ako aj nesprávnosťou právnych záverov zaujatých súdmi nižších stupňov, teda nesprávnym právnym posúdením veci (§ 241 ods. 1 písm. c/ O.s.p.).

Dôsledkom inej vady konania je vecná nesprávnosť, ktorej základom je porušenie procesných ustanovení upravujúcich postup súdu v občianskom súdnom konaní. Vada tejto povahy je síce relevantným dovolacím dôvodom, ktorý možno uplatniť v procesne prípustnom dovolaní, sama osebe (i keby k nej skutočne došlo) ale prípustnosť dovolania nezakladá, pretože nemá základ vo vadách konania podľa § 237 O.s.p. a nespôsobuje

zmätočnosť rozhodnutia. Tieto závery obdobne platia i pre nesprávne právne posúdenie veci. Posúdenie, či súdy (ne)použili správny právny predpis a či ho (ne)správne interpretovali alebo či zo správnych skutkových záverov vyvodili (ne)správne právne závery, by prichádzalo do úvahy až vtedy, keby dovolanie bolo procesne prípustné. O taký prípad v prejednávanej veci nejde.

Vzhľadom k uvedenému Najvyšší súd Slovenskej republiky dovolanie žalobcu v zmysle § 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 218 ods. 1 písm. c/ O.s.p. odmietol ako neprípustné. Riadiac sa právnou úpravou dovolacieho konania, otázkou vecnej správnosti napadnutého rozsudku odvolacieho súdu sa nezaoberal.

V dovolacom konaní úspešnému žalovanému vzniklo právo na náhradu trov konania voči žalobcovi, ktorý úspech nemal (§ 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p. a § 142 ods. 1 O.s.p.). Dovolací súd však žalovanému náhradu trov dovolacieho konania nepriznal, lebo nepodal návrh na ich priznanie (§ 151 ods. 1 O.s.p.).

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 24. apríla 2014

JUDr. Daniela S u č a n s k á, v.r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia: Klaudia Vrauková